

Brüssel, 14. juuli 2025
(OR. en)

11581/25
ADD 1

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0211 (NLE)

UD 160
TR 5
MED 46

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	14. juuli 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 391 annex
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu otsus Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Ühenduse ja Türgi vahelise assotsieerimislepinguga loodud tollikoostöö komitees seoses Euroopa Liidu volitatud ettevõtjate programmi ja Türgi Vabariigi volitatud ettevõtjate programmi vastastikust tunnustamist käsitleva otsuse vastuvõtmisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 391 annex.

Lisatud: COM(2025) 391 annex

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.7.2025
COM(2025) 391 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Ühenduse ja Türgi vahelise assotsieerimislepinguga loodud tollikoostöö komitees seoses Euroopa Liidu volitatud ettevõtjate programmi ja Türgi Vabariigi volitatud ettevõtjate programmi vastastikust tunnustamist käsitleva otsuse vastuvõtmisega

LISA

ELi-TÜRGI TOLLIKOOSTÖÖ KOMITEE OTSUS nr .../2025,

...

Euroopa Liidu volitatud ettevõtjate programmi ja Türgi Vabariigi volitatud ettevõtjate programmi vastastikuse tunnustamise kohta

TOLLIKOOSTÖÖ KOMITEE,

VÕTTES ARVESSE 12. septembril 1963 Ankaras allkirjastatud Euroopa Ühenduse ja Türgi vahelist assotsieerimislepingut (edaspidi „assotsieerimisleping“), eriti selle artikli 2 lõiget 1 ja artiklit 7, ning tolliliidu lõppetapi rakendamist käsitleva EÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu 22. detsembri 1995. aasta otsust nr 1/95 (edaspidi „tolliliidu otsus“),¹ eriti selle artikli 28 lõike 1 punkti c ja artikli 28 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Assotsieerimislepingu artikli 2 lõike 1 kohaselt on lepingu eesmärk tugevdada jätkuvalt ja tasakaalustatult lepinguosaliste vahelisi kaubandus- ja majandussuhteid.
- (2) Assotsieerimislepingu artiklis 7 on sätestatud, et lepinguosalistes võtavad kõik asjakohased üld- või erimeetmed, et tagada lepingust tulenevate kohustuste täitmine.
- (3) Tolliliidu otsuse artikli 28 lõike 1 punktis c on sätestatud, et Türgi võtab ühenduse tolliseadustiku ja selle rakendussätete alusel vastu sätteid muu hulgas sellises valdkonnas nagu kaupade toomine tolliliidu territooriumile.
- (4) Tolliliidu otsuse artikli 28 lõikes 3 on sätestatud, et tollikoostöö komitee kehtestab selliste sätete rakendamiseks asjakohased meetmed.
- (5) Kaubanduspartnerluse programmide, täpsemalt Euroopa Liidu volitatud ettevõtjate programmi ja Türgi Vabariigi volitatud ettevõtjate programmi vastastikune tunnustamine võimaldab oluliselt suurendada julgeolekut ja turvalisust ning soodustada kauba liikumist rahvusvahelises tarneahelas.
- (6) Nende kahe volitatud ettevõtjate programmi aluseks on Maailma Tolliorganisatsiooni poolt 2005. aasta juunis vastu võetud maailmakaubanduse tagamise ja lihtsustamise standardite raamistiku (SAFE raamistik) propageeritud rahvusvaheliselt tunnustatud julgeolekustandardid.
- (7) Vastastikune tunnustamine võimaldab lepinguosalistel pakkuda soodustusi neile ettevõtjatele, kes on panustanud tarneahela turvalisusesse ning kes on asjaomaste programmide kohaselt volitatud ettevõtjad.
- (8) Kohapealsed kontrollkäigud ning Euroopa Liidu ja Türgi Vabariigi volitatud ettevõtjate programmide ühine hindamine on näidanud, et nende programmide julgeoleku ja turvalisuse miinimumnõuded on omavahel kooskõlas ja võimaldavad saavutada samaväärseid tulemusi.
- (9) Assotsiatsiooninõukogu otsuse nr 2/69 (ELi-Türgi tollikoostöö komitee loomise kohta)² ja eriti selle artikli 2 kohaselt on tollikoostöö komitee ülesanne tagada lepinguosaliste vaheline halduskoostöö, et assotsieerimislepingu tollisätteid täidetak

¹ EÜT L 35, 13.2.1996, lk 1.

² Avaldamata otsus.

nõuetekohaselt ja ühetaoliselt, ning täita muid tollialaseid ülesandeid, mida assotsiatsioonikomitee võib talle usaldada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas otsuses osutatakse Euroopa Liidule ja Türgi Vabariigile eraldi kui „lepinguosalisele“ või ühiselt „lepinguosalistele“ ning kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „tolliasutus“ – Euroopa Liidu liikmesriigi tolliasutus või Türgi Vabariigi tolliasutus, edaspidi koos „tolliasutused“;
2. „ettevõtja“ – kaupade rahvusvahelise liikumisega seotud isik;
3. „isikuandmed“ – igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku (andmesubjekti) kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal;
4. „programm“ –
 - (a) Euroopa Liidus: Euroopa Liidu volitatud ettevõtja staatus (turvalisus ja julgeolek), mis on antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013³ artikli 38 lõike 2 punkti b alusel;
 - (b) Türgi Vabariigis: Türgi Vabariigi volitatud ettevõtjate programm tolliseadustiku (nr 4458)⁴ artikli 5/A ja tollivormistustoimingute lihtsustamist käsitleva määruse⁵ alusel;
5. „programmiosalised“ – ettevõtjad, kellel on Euroopa Liidus volitatud ettevõtja staatus, ja ettevõtjad, kellel on Türgi Vabariigis programmiosalise staatus, vastavalt punktis 4 osutatule, kui neile viidatakse ühiselt.

Artikkel 2

Vastastikune tunnustamine ja otsuse rakendamine

1. Käesolevaga tunnustatakse vastastikku, et Euroopa Liidu ja Türgi Vabariigi programmid on kokkusobivad ning teise poole antud volitatud ettevõtja staatus kiidetakse vastastikku heaks.
2. Lepinguosalisel rakendavad käesolevat otsust oma tolliasutuste kaudu.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

⁴ Türgi Vabariigi ametlik väljaanne 23866, 4.11.1999, lk 9–69 (uuesti sõnastatud ametlikus väljaandes 27281, 7.7.2009).

⁵ Türgi Vabariigi ametlik väljaanne 28524, 10.1.2013, lk 11–59.

Artikkel 3

Kokkusobivus

1. Tolliasutused teevad koostööd, et säilitada nende programmide vaheline kooskõla, eelkõige järgmistes küsimustes:
 - (a) ettevõtjatele volitatud ettevõtja staatuse ja osalise staatuse andmise taotlemise protsess;
 - (b) taotluste hindamine;
 - (c) volitatud ettevõtja ja osalise staatuse andmine;
 - (d) volitatud ettevõtja ja osalise staatuse haldamine, järelevalve, peatamine, ümberhindamine ja tühistamine;
 - (e) tolliasutuste ja keskkonnaasutuste vahelise koostöö edendamine, et paremini tagada volitatud ettevõtja ja osalise staatuse kooskõla rahvusvaheliste keskkonnastandarditega.
2. Lepinguosalised tagavad, et nende kaubanduspartnerluse programmid toimivad SAFE raamistiku asjakohaste standardite kohaselt.

Artikkel 4

Soodustused

1. Iga tolliasutus näeb teise tolliasutuse programmiosalistele ette soodustused, mis on samaväärsed tema enda programmiosalistele antavate soodustustega.
2. Lõikes 1 osutatud soodustused võivad olla:
 - (a) vähem turva- ja julgeolekukontrolle: iga tolliasutus võtab programmiosalisele teise lepinguosalise tolliasutuse antud staatust positiivselt arvesse riskihindamisel, et vähendada inspekteerimiste või kontrollide arvu, ning muude turva- ja julgeolekumeetmete korral;
 - (b) programmiosalise esitatud väljumise või sisenemise ülddeklaratsiooniga ja transiidideklaratsiooniga, mis sisaldab samu andmeelemente, mis on vajalikud väljumise või sisenemise ülddeklaratsiooni jaoks, hõlmatud saadetiste eelisjärjekorras kontrollimine, kui tolliasutus otsustab kontrolli teha;
 - (c) äripartnerite staatuse tunnustamine taotlemisprotsessi käigus: iga tolliasutus võtab programmiosalisele teise lepinguosalise tolliasutuse antud staatust arvesse, et kohelda programmiosalist turvalise ja kindla partnerina, kui äripartnerite suhtes kehtivaid nõudeid hinnatakse taotlejate puhul, kes esitavad taotluse lepinguosalise enda programmi raames;
 - (d) äritegevuse järjepidevuse mehhanism: mõlemad tolliasutused püüavad luua äritegevuse järjepidevuse ühise mehhanismi kaubavoogude häirete jaoks, mis on tekkinud julgeolekualaste valmisoleku tasemete tõstmise, piiride sulgemise ja/või loodusõnnetuste, ohtlike vahejuhtumite või muude suuremate intsidentide tagajärjel, selleks et tolliasutused saaksid võimalikult palju hõlbustada ja kiirendada programmiosaliste tarnitavaid esmatahtsate kaupade saadetisi.

3. Pärast käesoleva otsuse artikli 7 lõikes 3 osutatud läbivaatamismenetlust võivad kummagi lepinguosalise tolliasutused koostöös lepinguosalise territooriumil asuvate teiste valitsusasutustega anda lisasoodustusi, mis võivad hõlmata protsesside ühtlustamist ja saadetiste piiril liikumise prognoositavuse suurendamist niivõrd, kui see on võimalik, näiteks luues maismaapiiridel kiirkoridorid.
4. Iga tolliasutus
 - (a) võib peatada teise tolliasutuse programmiosalisele käesoleva otsuse alusel antud soodustused üksnes nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mis on samaväärsed nendega, mille puhul ta peataks oma programmiosalise osalemise programmis, näiteks juhul, kui leitakse, et programmiosaline on seotud turvalisus- ja julgeolekualase intsidendiga;
 - (b) teatab mõistliku aja jooksul Euroopa Komisjoni pädevate talituste kaudu teisele tolliasutusele punktis a osutatud soodustuste peatamisest ja selle põhjustest.
5. Kui tolliasutus peab seda vajalikuks, teatab ta Euroopa Komisjoni pädevate talituste kaudu teise tolliasutuse programmis osalevate programmiosalistega seotud rikkumistest sellele teisele tolliasutusele, et viimane saaks kohe kontrollida, kas tema antud soodustused ja staatus on asjakohased.
6. Täpsemalt ei takista käesolev otsus lepinguosalist või tolliasutust nõudmast teavet EÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu 22. detsembri 1995. aasta otsuse nr 1/95 7. lisas osutatud vastastikuse haldusabi või muude lepinguosaliste vahelistes või tolliasutuste vahelistes suhetes kohaldatavate õigusaktide alusel.

Artikkel 5

Teabevahetus ja teavitamine

1. Lepinguosalised edendavad käesoleva otsuse tõhusaks rakendamiseks omavahelist suhtlemist alljärgnevalt:
 - (a) esitavad teineteisele oma programmis osalevate programmiosaliste andmed kooskõlas lõikega 3;
 - (b) annavad üksteisele õigeaegselt teavet programmide toimimise ja arenguga seotud ajakohastuste kohta;
 - (c) vahetavad teavet tarneahela turvalisuse põhimõtete ja sellega seotud suundumuste kohta ning
 - (d) tagavad tõhusa teabevahetuse Euroopa Komisjoni pädevate talituste ja Türgi Vabariigi tolliameti vahel, et tõhustada tarneahela turvalisusega seotud riskijuhtimistavasid.
2. Teabevahetus ja teavitamine käesoleva otsuse raames toimub Euroopa Komisjoni pädevate talituste ja Türgi Vabariigi tolliameti vahel.
3. Pärast programmiosaliselt nõusoleku saamist saadab iga lepinguosaline teisele lepinguosalisele selle programmiosalise kohta järgmised andmed:
 - (a) nimi;
 - (b) aadress;

- (c) programmiosalise staatus – kas tegemist on lubatud, peatatud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud liikmestaatusega;
 - (d) kinnitamise või volitamise kuupäev, kui see on teada;
 - (e) kordumatu tunnusnumber (näiteks: EORI-number või volitatud ettevõtja loa number) ning
 - (f) muud üksikasjad, mille lepinguosalisel võivad ühiselt kindlaks määrata, kohaldades asjakohasel juhul vajalikke tagatiseid.
- 4. Lõike 3 punktis c osutatud üksikasjad ei sisalda peatamise, tühistamise või kehtetuks tunnistamise põhjusi.
 - 5. Lepinguosalisel vahetavad lõikes 3 osutatud teavet süstemaatiliselt ja elektrooniliselt.
 - 6. Tolliasutused võivad jagada teavet oma riiklike kontaktpunktide kohta, et lahendada programmiosaliste kauba tollivormistusega seotud küsimusi.

Artikkel 6

Andmekaitse

- 1. Tolliasutused kasutavad käesoleva otsuse alusel isikuandmeid üksnes käesoleva otsuse rakendamiseks, sealhulgas järelevalveks ja aruandluseks vajalikul juhul ja ulatuses.
- 2. Tolliasutused peavad saama teabe saatnud tolliasutuselt eelneva kirjaliku nõusoleku teabe kasutamiseks muul eesmärgil. Kui teavet kasutatakse muul eesmärgil, võetakse arvesse kõnealuse asutuse ettenähtud piiranguid.
- 3. Olenemata lõikest 2 võib teabe saanud tolliasutus kasutada käesoleva otsuse alusel saadud teavet tollialaste õigusaktide rikkumise tõttu algatatud kohtu- või haldusmenetluses, sealhulgas tõendusmaterjaliks, ettekannetes ja ütlustes. Teabe saanud tolliasutus teavitab teabe saatnud tolliasutust teabe kasutamisest enne, kui ta teavet kasutab.
- 4. Iga tolliasutus kohaldab teiselt tolliasutuselt saadud isikuandmete töötlemise suhtes järgmisi minimaalseid kaitsemeetmeid:
 - (a) isikuandmeid tuleb töödelda seaduslikul, õiglasel ja andmesubjektile läbipaistval viisil;
 - (b) isikuandmeid tuleb koguda ja töödelda ainult käesoleva otsuse täpselt kindlaksmääratud, selge ja õiguspärase rakendamise eesmärgil ning teabe saatnud tolliasutus ja teabe saanud tolliasutus ei tohi neid täiendavalt töödelda viisil, mis on vastuolus nimetatud eesmärgiga;
 - (c) isikuandmed peavad olema täpsed ja ajakohastatud;
 - (d) isikuandmeid tuleb säilitada programmiosaliste tuvastamist võimaldaval kujul ainult nii kaua, kui see on vajalik seoses andmete kogumise või hilisema töötlemise eesmärgiga;
 - (e) käesoleva otsuse alusel saadud teavet tuleb töödelda asjakohaseid tehnilisi või korralduslikke meetmeid kasutades viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase

turvalisuse, võttes arvesse töötlemise konkreetseid riske, sealhulgas kaitset loata või ebaseadusliku töötlemise eest ning juhusliku kaotsimineku, hävimise või kahjustumise eest; teabe saanud tolliasutus võtab andmetega seotud rikkumise käsitlemiseks asjakohaseid meetmeid ning teavitab teabe saatnud tolliasutust sellisest rikkumisest põhjendamatult viivitusega;

- (f) nii teabe saatnud kui ka teabe saanud tolliasutus võtavad kõik mõistlikud meetmed, et tagada viivitamata vastavalt vajadusele isikuandmete parandamine või kustutamine juhul, kui nende töötlemine ei vasta käesoleva artikli sätetele, eelkõige seetõttu, et need andmed ei ole piisavad, asjakohased, täpsed või nende maht on suurem, kui on vajalik töötlemise eesmärgi saavutamiseks. Teist tolliasutust teavitatakse andmete parandamisest või kustutamisest;
 - (g) taotluse korral teavitab teabe saanud tolliasutus teabe saatnud tolliasutust edastatud andmete kasutamisest ja nende andmete suhtes kaitsemeetmete võtmisest;
 - (h) teabe saatnud ja teabe saanud tolliasutused on kohustatud isikuandmete saatmise ja saamise kirjalikult registreerima;
 - (i) programmiosalistel on õigus saada teavet oma isikuandmete töötlemise kohta, tutvuda selliste andmetega ning parandada või kustutada ebatäpseid või ebaseaduslikult töödeldud andmeid, arvestades avaliku huvi kaitsmiseks seadusega kehtestatud vajalikke ja proportsionaalseid piiranguid;
 - (j) programmiosalistel on eespool nimetatud kaitsemeetmete rikkumise korral õigus tõhusale õiguskaitsevahendile, ilma et see mõjutaks muude halduslike või kohtuväliste õiguskaitsevahendite kohaldamist.
5. Tolliasutus teavitab viivitamata teist tolliasutust, kui ta teeb kindlaks, et teisele tolliasutusele saadetud teave on ebatäpne, mittetäielik, ebausaldusväärne, või kui selle saamine või edasine kasutamine on vastuolus käesoleva otsusega.
6. Iga tolliasutus tagab, et programmiosalistel on nende isikuandmetega seoses juurdepääs halduslikule kaebemenetlusele või kohtulikule läbivaatamisele, olenemata nende kodakondsusest või elukohariigist.
7. Tolliasutused avaldavad teavet, et teavitada programmiosalisi nende võimalustest taotleda halduslikku kaebemenetlust algamist või kohtulikku läbivaatamist.
8. Käesoleva artikli sätete järgimist iga tolliasutuse poolt jälgib pädev sõltumatu asutus, kes tagab järelevalve ja selle, et kaebused teabe mittenõuetekohase töötlemise kohta võetakse vastu, neid uuritakse, neile vastatakse ja need lahendatakse nõuetekohaselt. Nimetatud asutused on:
- (a) Euroopa Liidus: Euroopa Andmekaitseinspektor või tema õigusjärglane ning liikmesriikide andmekaitseasutused;
 - (b) Türgi Vabariigis: Türgi Vabariigi isikuandmete kaitse asutus (KVKK).

Artikkel 7

Rakendamine, konsulteerimine, järelevalve ja läbivaatamine

1. Lepinguosalised lahendavad kõik käesoleva otsuse rakendamisega seotud küsimused konsultatsioonide teel tollikoostöö komitee giidi all.

2. Mõlemad lepinguosaliselised teevad käesoleva otsuse rakendamisel tihedat koostööd ja jälgivad otsuse rakendamist korrapäraste ühiste kontrollkäikude kaudu, et teha kindlaks mõlema lepinguosalise programmide võimalikud tugevad ja nõrgad küljed.
3. Eelkõige teevad mõlemad lepinguosaliselised käesoleva otsuse artikli 3 rakendamisel tihedat koostööd ja teavitavad teineteist oma programmide ajakohastustest või muudatustest ning hindavad muu hulgas ka ühiste kontrollkäikude abil seda, kas need muudatused võivad mõjutada mõlema lepinguosalise programmide kokkusobivust, ja võtavad vajaduse korral meetmeid, et tagada programmide jätkuv kokkusobivus.
4. Mõlemad lepinguosaliselised teevad tihedat koostööd, tagamaks et lepinguosaliselised kasutavad käesolevat otsust.
5. Tollikoostöö komitee vaatab käesoleva otsuse rakendamise korrapäraselt läbi. Kõnealune läbivaatamine võib eelkõige hõlmata järgmist:
 - (a) arvamuste vahetus vahetatud üksikasjade ja programmiosalistele artiklis 4 osutatud volitatud ettevõtja soodustuste andmise kohta, sealhulgas mis tahes tulevaste üksikasjade või volitatud ettevõtja soodustuste kohta;
 - (b) arvamuste vahetus volitatud ettevõtja staatuse haldamise kohta, nt järelevalve, ümberhindamise, peatamise ja tühistamise kohta;
 - (c) arvamuste vahetus turvasätete kohta, nt protokollid, mida tuleb järgida tõsiste julgeolekuintsidentide ajal ja pärast seda (äritegevuse jätkamine), või kui asjaolud põhjustavad vastastikuse tunnustamise peatamise;
 - (d) artiklis 4 osutatud soodustuste peatamise läbivaatamine;
 - (e) artikli 6 rakendamise läbivaatamine;
 - (f) lepinguosaliste programmide muudatused.

Artikkel 8

Lõppsätted

1. Tollikoostöö komitee võib käesolevat otsust muuta. Otsuse muudatus jõustub vastavalt artiklis 9 sätestatud menetlusele.
2. Lepinguosaline võib käesoleva otsuse kohase koostöö igal ajal peatada, teatades sellest teisele lepinguosalisele kirjalikult 30 päeva ette. Olenemata käesoleva otsuse kohase koostöö peatamisest jätkavad mõlema lepinguosalise tolliasutused teabe kaitse tagamiseks artikli 6 järgimist.
3. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva otsuse täitmise igal ajal lõpetada, teatades sellest diplomaatiliste kanalite kaudu teisele lepinguosalisele. Käesoleva otsuse kohaldamine lõpeb 30 päeva pärast seda, kui teine lepinguosaline on kirjaliku teate kätte saanud. Olenemata käesoleva otsuse kohaldamise lõppemisest jätkavad tolliasutused teabe kaitse tagamiseks artikli 6 järgimist.
4. Kohaldamise lõppemise korral on kummalgi lepinguosalisel õigus nõuda, et tema saadetud teave koos varukoopiatega saadetakse tagasi teavet edastanud lepinguosalisele või kustutatakse täielikult. Kustutamise eest vastutav lepinguosaline tõendab teisele lepinguosalisele teabe kustutamist. Seni kuni teave ei ole kustutatud või tagastatud, tagab teabe saanud lepinguosaline jätkuvalt käesoleva otsuse artikli 6

sätete järgimise. Kui teabe saanud lepinguosalise suhtes kohaldatavate kohalike seadustega keelatakse edastatud teabe tagasisaatmine või kustutamine, garanteerib teabe saanud lepinguosaline, et ta tagab jätkuvalt käesoleva otsuse artikli 6 sätete järgimise ning töötleb teavet üksnes sellises ulatuses ja nii kaua, kui see on kõnealuse kohaliku seaduse kohaselt nõutav.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil lepinguosalisel teatavad teineteisele lepingu jõustumiseks vajalike menetluste lõpuleviimisest.

Ankara, ...

Euroopa Liidu nimel	Türgi Vabariigi valitsuse nimel